

kaj od velikiga Duha (tako je Boga imenoval) povedati in v kerfhanfkim nauku ga poduzhiti. S veseljam fim nje-govo voljo spolnit; dva dni fim jih uzbil, po tém fim jih kerstil, njega pa s sheno tudi fhe porózhil.“

„Na daljni poti fim slo na shivotu terpel, pa veliko vezhje veselje je moje ferze imelo, ker fim sopet svoje pred 4 letmi kerfhene kristjane vidil in sopet vezh vefelih misijonfkih opravil imel.“

„Na poti is mesta Saut v mesto Makinak me je strafhan vihar vstavil in med tem je po nozhi moja barzhiza vfa primersnila. K nogam fim fhel dalje ali fim se pa na snah zhes snég in léd peljal, v ktere so bili veliki pfi vpresheni. Sdaj pa vef sdrav in shidane volje v Krivim dervefu shivim pri svojih Olavafhkih Indjanih in sa prihodnost prizhakujem, de mi bo prividnost boshja po volji mojiga fhkofa fhe dalje misijonfkih opravil namenila.“

„To je kratko popisovanje mojiga misijonfkiego shivlje-nja v vianfkim letu, in mojiga sadajnega shivljenja sa moje ljube prijatle.“

Franz Pirz,
misijonar.

Tudi z. k. kmetijfka drushba je pred nekterimi méfzi list od Gospoda Pirza prejela, ki vfkakimu, ki is ptujih kra-jov kaj noviga rad flifhi, veliko zhes kmetijstvo v severni Ameriki pové. Tudi ta list bomo v téh novizah natifniti dali.

Vrashe nekterih kmétov.

Zhebule v hlévu obéfiyo, de bi mislhieni strup na - se vlékla in ravno savolj tega vlastovkam in zelim sarodam paljkov pustijo, de se v hlevu vgnésdijo; — svoje preshí-zhe fkôsi Shentjanshev ogenj gonijo; — svoji goveji shivini v prah stolzheno istrébo (Nachgebur) dajejo in pfe, mazhke, krote in nemezhefe feshigajo, de tó svinjarijo shivini dajejo shréti! — ob zhafu soluzhniga merzhanja ne shenejo na pasfo, ker misliyo, de strupena rofa pada; — zhlovéfhke zhepine, ktere na obefhalifhkih fkerbno poifka-vajo, v prah stolzhejo, de bi se konji bolj redili in gladko dlako dobili. — Na klajo ali kermo se vzhivajo, de bi od svoje shivine vfkako bolesin odvernili; — v bizh ali gajshlo kazhjo kosho sapletejo, de bi se jih shivina bolj bala; pre-rokovavki ali ziganki tri bele dari dajejo: mléka, moke, jajz, de bi shivina sdrava oftala.

Shivino, ktero prvi pot na obzhinško pasfo ali gmaj-no shenejo, nekter kmet zhes kubinjfki opaf ali birtah svoje shéne, in zhes metlo, ki jo pred hlevne vrata poloshi, po-shéne, ali lafé na fkritih krajih ispuli, ki jih da shivini shréti; trikrat ji v gobez plune, de se ne saide in svoj hlev gotovo najde; — pokopalifha, mertvafhke truge rópa, de bi terfák, kosti, shebljov in mertvafhkih frajz dobil, ktere imá sa oroshja proti bolesnim shivine; — pfam daje fuho v prah stolzheno shilizo ispod jesika, ktero napzhno zherva imenuje; misli jih s tem pred ftekljino obvarovat.

Opómba. Zhe bi imenovane vrashe in fhe vezh drusih (ktere mi na snanje dati profim, de bi se njih neumnost ozhitni pokasála) lé nefhkodljive neumnósti bile, bi bilo nepotrédno, le befédizo savolj njih govoriti. Ker pa to fhkodo delajo, de ljudjé v saupanju v take fleparije, pametnih svetov ne poflu-fhejo, vfkako koriftno pomozh samujajo, dostikrat fkosi to kushne bolésni rasfhirjajo — saflushijo ozhitno osmerjanje in fvarjenje pred njimi.

Dr. Bleiweif.

Sméf.

(Krave, ki berzajo,) kadar se molsejo, in konji, ki se ne pusté vprezhi, se vkroté, zhe se jim majheu kamen-zhek, kakor grah debel, v uhó déne; po tém so krave in konji popolnoma pokójni.

(Kadar govéjyo shivino ali konjé napenja,) je tó le dobro: Govéji shivini ali konjam naj se dá sa eno shlizo dobro stolzheniga shiviga apna sméfhaniga s dvémi mafelzi vóde, — ovzi se dá pa poloviza te apnene vode: kmalo se osdravijo.

(Dober svét sa kuharze.) Na Anglefhkim imajo kuharze pofodo, v kteri je flanzia ali folua voda. V to pofodo selenjavo vershejo, to je falato i. t. d., kar je sa miso. V kratkim zhafu se selenjava od zhervizhev, polshizhev in od drugiga takiga merzhefa ofnashi.

Naj bi nafhe ofhterize ali birtuje tudi tó pofkufle.

Nekaj sa vsakiga.

(Sakaj je letafhno léto vézhji del merslo?) Imenit svesdogled na Pajerfkim pravi tako: Dnévi létafhniga léta so savoljo téga vézhji dél hladni in dostikrat réf mersli, ker so na folnzu madéshi posnati; to je: folnze nima prav zhifte svitlobe. Tako so svesdoglédi tudi v létu 1821 pos-nali, ko je bilo polétje ravno tako merslo.

(Ene posebnosti pretezheniga leta 1842) marf-kdo ni porajtal — namrezh de je to leto 53 fabot imelo! Lanfka pratika vam bo pokasala, kako je to prifhlo — kar se bo fhe le v letu 1853 sopet sgodilo.

„Kako je to, fofed, de folnze vfelaj na ravno tistim kraju dol gré, ki vunder na natprotnim kraju gori gre?“ je vprafhal bedaf zhlovek drusiga bedaka. „To je tako — mu odgovori tá: Vfelej gre po ravno tisti poti nasaj, po kteri je prifhlo; le ne vidi se, ker je tamno po nozhi.“

Urno, kaj je noviga?

(U Banatu na Ogerfkim) se je filno veliko ko-marjov perkasalo. Ljudem in shivini grosno fhkodljivi so se po vfi desheli rasprostirili.

Po vfih téh krajih so ljudjé na nogah, de bi fhkod-ljive komarje s dimam pokonzhali ali pa drugazh odpódlili. Teh komarjov pride v polétnim zhafu tolikanj, de se oblaki od njih délajo. Shivini, in tudi zhloveku sléseje v ufta, v gerlo, na pluzha, v ozhi, v ufhefa in tako veliko shivine konzhajo. Salégo imajo po velikih mozhvizjih tóplih krajov v imenovani desheli. Jajzhiza, ktere saleshejo, oshivejo, kakor zhervizhki v vódi, in po tém is njé isferfljajo.

(Sa sidarje in fhtanzarje kaj.) Nék mojster na Shvajzeffkim s imenam Pfister je perpravo, (ali mafhi-no) snajdel, de vfkake bashe kamenje urno preréshe, in ga takó hitro in ravno tudi obgládi, de se vfkak zhudi in vidi, de v téj rézhi boljfhiga nizh biti nemore. Pfister svoje snadenje fhe fkriva, kér upa pravizo dobiti, de vezh lét nobedin ne bo smél sa njim delati. Pokasal je pa de je réf, ker je kúp nalómljeniga kamenja pred oblizhjem veliko ljudi v okoli in okóli sapérto uto perpeljal. Zhéf majhin zháf (ne-ktere minúte) je pa úta odpérl, in popolnoma obdelan ka-min pokasal.

L.

Shitni kup.

U Ljubljani		fl.	kr.	U Krajnu		fl.	kr.
22.	Maliga ferpana.			17.	Maliga ferpana.		
1	mirnik Pphenize*)	1	28	1	m. Pphen domazhe	1	32
1	„ Turfhize .	—	—	1	„ „ banafhke	1	24
1	„ Sorfhize .	—	—	1	mirnik Turfhize .	1	8
1	„ Ershi . .	1	1	1	„ Ershi . .	1	8
1	„ Jezhmena	—	—	1	„ Jezhmena .	1	5
1	„ Profa . .	—	56	1	„ Profa . .	1	3
1	„ Ajde . .	1	—	1	„ Ajde . .	1	3
1	„ Ovfa . .	—	—	1	„ Ovfa . .	—	—

*) Mirnik se imenuje tudi fhkaf, polovnik, pol vagána. (Vagán, ein Metzen.)